

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo ololetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Nerodovito drevo.

Marsikdo se katerikrat vpraša, kako da nimajo naši nasprotniki, kolikor jih je mlajših in inteligentnejših, v javnem življenju nobenega uspeha, dasi jih ni malo in imajo cel kup listov in revij, okoli katerih se zbirajo. Kako to, da kljub temu ne pridejo nič do veljave in da na razvoj naših vzmer nimajo malodane nobenega vpliva?

Slučajno smo našli v zadnji številki »Naših Zapiskov« na to vprašanje čudovito jasn odgovor. Socialistični inteligenti nimajo za praktično delo sploh nobenega zmisla. Zato na organizatorično delo S. L. S. z viška gledajo, češ, to so malenkosti. Kdor se prizadeva okoli naših društev, ta je po mnenju »Zapiskarjev« manjvreden človek, politični dninar, parijsa.

To naziranje je zelo značilno in če bi človek imel grafomanijo, kakor n. pr. znani advokat iz Gorice, bi o tem lahko celo študijo napisal. Nam nasprotna inteligenca je napačno vzgojena. Predvsem ji manjka globoke, resnične filozofske izobrazbe. Mladi človek pride na vseučilišče, sliši profesorja, ki slučajno prav takrat uživa velik sloves, se navduši za kakega miselca, ki je ravno v modi — zdaj n. pr. Bergson — se v mrzlični naglici načita celega kupa knjig brez izbire in jame potem člankariti. Klasična filozofija zanj komaj da obstoja; med temi mladimi filozofi najdeš čisto gotovo 95 %, ki so študirali najnovejše teorije spoznanja, a ne poznajo Descartesa, početnika modernega modroslovja, drugače kakor iz kake zgodovine filozofije. Take vrste študij stori ljudi domišljave, ustvari po besedah dunajskega profesorja Adolfa Stöhra »filozofe besedičarje«, ljudi, ki ne modrujejo toliko iz notranje potrebe kolikor vsled mode in želje o vsem govoriti in pisati. Plitvost te izobrazbe se kaže zlasti v skoraj popolnem pomanjkanju zmisla za metafizična vprašanja.

Te vrste inteligentni pozneje veliko pišejo, sami sebe smatrajo za nad drugimi vzvišene, vse prerečejo in prekritikujejo, javno mišljenje in delovanje pa gre mimo njih, kakor bi jih ne bilo. Ljudstvo jih ne razume in oni ne ljudstva. Kako si je sploh mogoče misliti, da bi ti liberalni, radikalni, narodnosocialni in socialnodemokratski inteligenti na shodih uspešno nastopili, ljudi navdušili in vanje vcepili svoje nazore? Ljudstva oni sploh ne ljubijo, so mu tuji in mu bodo tuji ostali. Pred več kot petdesetimi leti so inteligenti na Ruskem izdali parolo: Pojdimmo med narod! Vse to gibanje pa ni imelo skoraj nobenega sadu,

ruski mužik še danes rajši gre za različnimi čudodelci in preroki, kakor za socialističnim študentom. Sta pač dva čisto različna sveta. Liberalni in socialistični razumnik je teoretik, se sam sebi zdi višje bitje, je silno nejasen in to prav v najvažnejših vprašanjih. Kake stvari se n. pr. zopet berejo zadnji čas v naših svobodomiselnih revijah o verstvu! Pogrevajo to, kar je o tem modroval že Friderik Henrik Jacobi in za njim vsa protestantska bogoslovna šola, ki je verstvo ločila od spoznanja in mu odkazala prostor v drugem zavestnem svetu, nego je navadni — izdajajo pa te teorije kot pridobitev najmodernejšega mišljenja. Obenem pa, ko o verstvu modrujejo, so čudovito malo podkovani v zgodovini verstev in se drže v tem oziru še Spencerja in Tylorja, kakor je razvideti iz nekega sestavka znanega mnogopisavca v »Zapiskih«. Kako naj najde ta zmes pot v ljudsko dušo? Ljudje hočejo nekaj konkretnega, ljudstvo, ki je še zdravo, ne razume ločitve med svetom razumnega spoznanja in verskih čustev, ljudstvo ne pozna dvojne resnice, ljudstvo hoče od vere tudi dejanske pomoči in tolažbe. In tako je v vseh vprašanjih, ki se končno, če gremo do korenine, po izreku weimarskega misleca, sučejo vsa okoli religije. In zato čisto smelo lahko rečemo, da imajo celo Ribnikarji, ki bolj konkretno in plastično mislijo, več vpliva na ljudstvo, kakor Dermote in Tume. Opomnimo le še to, ker je tudi značilno, kako primeroma malo goje ravno naši svobodomiselnih moderni eksaktne vede, naravoslovje, fiziko, eksperimentalno dušeslovje in podobno. Na prvi pogled se zdi to čudno, pa je razumljivo. Svojičas so veliko dali nanje, ko so se namreč te discipline razvijale v materialistični in monistični smeri. Danes ni temu več tako. Če se pa danes kdo izmed naših nasprotnikov s tem bavi, zaide takoj v istovetne snovi in duha, o čemer smo se zadnji čas tudi prepričali.

Za nas je to v marsičem dober nauk. Naša inteligenca naj goji solidno metafiziko in naj tudi eksaktnih ved ne zane-marja, ostane pa naj potem naših organizacij z ljudskim življenjem v tesni zvezi. V naši kulturni in politični organizaciji ni nič premalenkosto, nič prevsakdanje, nič tako malo pomembno, da bi ne smel inteligent vmes poseči in se praktično udelejevati. Znanstveni sestavki so potrebni, pravtako so potrebni politični članki. Dobra je knjiga, pravtako pa so koristni tudi shodi. Rabimo delavnih Mart in kontemplujočih Marij. Naše delo mora biti plodovito, splošno koristno, namenjeno vsem plastem ljudstva.

DOMAČE POLITIČNE ZADEVE.

Ministrski predsednik grof Stürgkh se je 2. t. m. posvetoval dve uri s Heindolom. Obiskal ga je tudi baron Gautsch, ki mu je čestital, ker je ozdravel. Politiki so takoj sklepali, da je Gautsch Stürgkha zato obiskal, ker gre za ministrsko izpremembo, a poučeni krogi zatrjujejo, da to ni res. — Na nekem shodu je poslanec Udržal nastopil proti armadi sovražnim strujam in obžaloval, ker se niso Poljaki pridružili češki delegaciji. Naglašal je potrebo, da se sklene med Čehi in Nemci sprava. — Bilinski je sklical na dr. Leovo zahtevo »Poljsko kolo« gališkega deželnega zbora k seji. Glede na zasedanje gališkega deželnega zbora se poroča, da ni poljski konservativni stranki nič na tem, ki je v gališkem deželnem zboru najmočnejša, če se jeseni skliče deželni zbor, ker Rusini zdaj niso spravljeni. Vsepoljci in poljski secesionisti pa zahtevajo, da naj se obstrukcija z najostrejšimi sredstvi zaduši. Stapinski pa žuga, da če se ne sklene volilna preosnova za gališki deželni zbor, izstopi njegova stranka iz »Poljskega kola« v gališkem deželnem in državnem zboru. — Član gosposke zbornice, grof Sylva-Tarouca je odstopil kot delegat, ker bo meseca septembra in oktobra med zborovanjem delegacij potoval. — V Požunu je na shodu opozicije grof Appony izjavil, da je mir potreben, a da morata, zato da se doseže, odstopiti Lukacs in Tisza. Ogrska vlada je postrila določila o prodaji časopisov na cesti. Kolporterji morajo biti vsaj 18 let stari. — Iz vodilnih krogov ogrske vladne stranke se poroča, da je že izdelan načrt, kaj naj reši ogrska zbornica od jeseni do spomladi. Dne 17. in 18. t. m. se izvolita delegaciji, dne 20. se prične zbornica posvetovati o proračunu in o novi volilni preosnovi. 28. decembra bo četrti in zadnja letošnja seja, v kateri se dovoli šestmesečni začasni proračun. V slučaju, da bi opozicija razgrajala, se vsi zakonski načrti sprejmejo v največjem nemiru, ne da bi nastopili s silo proti njej. Če opozicija ne odneha, se zbornica nato odgodi do marca, nato pa do junija.

POSREDOVANJE GROFA BERCHTOLDA.

Zunanji minister grof Berchtold je že doposlal vsem poslanikom navodila za pogajanja o ureditvi spornih vprašanj na Balkanu. Pogajanja bodo strogo zaupna. Avstrijski poslanik v Carigradu, grof Pallavicini, se je posvetoval

poldrugo uro s turškim zunanjim ministrom in ga prepričal, da Berchtoldov predlog nima namena oškodovati Turčije.

MIROVNA POGAJANJA TURČIJE IN ITALIJE.

»Avanti« poroča, da se sklene najbrže med Turčijo in Italijo mir pod sledečimi pogoji: Mirovna pogodba ne omenja laške aneksije, ker se hoče izogniti vprašanju o sultanovi verski nadoblasti. Italija se zadovolji z zasedenim obrežjem — odškoduje Turčijo v denarju za zasedeno ozemlje in zapusti otoke. Turčija se obveže otočanom podeliti samoupravo pod krščanskim guvernerjem in odškoduje izgubljene Italijane. Giolitti, San Giuliano in dr. podtajnik knez di Scalea so došli dne 1. t. m. v Fuigg, kjer so tudi pred enim letom sklenili vojsko s Turčijo. Sodijo, da so mirovna pogajanja v Syci že tako napredovala, da se prične obe vladi kmalu oficijelno pogajati, kar bo hitro šlo, ker se že prej vse določil ob sedanjih pogajanjih.

IZ TURČIJE.

Carigradske liste je poveljnik prvega armad. zbora pozval, naj polemiko proti vladi zaradi preosnov v Albaniji ustavijo. Liste, ki bi ne ubogali, hoče ustaviti. — Ob turško-grški meji se je vršil boj pri Tirnovu. Ranjenih je bilo 15 Grkov in Turkov. — Obolel je turški veliki vezir.

SRBSKI PRESTOLONASLEDNIK

princ Aleksander potuje, kakor poroča »Politika«, koncem mesca septembra v Peterburg.

IZVOLSKI BI RAD POSTAL POSLANIK V BEROLINU.

Ruski poslanik v Parizu, Izvolški, biva v Egernu na Bavarskem. V soboto se je pripeljal v Strobl pri Solnogradu, da obišče avstrijskega poslanika v Bukareštu, kneza Fürstenberga, ki ga pa ni dobil, ker se je podal na lov in ni vedel, da ga Izvolški obišče. Obisk je v toliko važen, ker je obiskal Izvolški v Gasteinu tudi nemškega državnega kanclerja. Izvolški bi namreč rad postal poslanik v Berlinu in je zato obiskal Bethmanna in Fürstenberga.

VSTAJA V MEHIKI.

Poslanik Zedinjenih držav v Mehiki, Wilson, poroča, da oblegajo mehičanski vstaši v Kananeji 2000 Američanov in da obstaja nevarnost, da mesto osvoje in pokoljejo Američane. Wilson zahteva, naj Zedinjene države pri-

LISTEK

St. kittski guverner.

Angleški spisal Conan Doyle.
(Dalje.)

Kar sta slišala o razdražljivosti baronovi, se je sčasoma potrdilo. Guverner ni prenesel nikakega ugovora; kakor hitro je zaslišal besedo, s katero ni soglašal, se je izmotala njegova brada iz ovratnice in njegov ostri nos se je dvignil ošabno kvišku. Nagle jeze je bil stari gospod in je znal ravnati z drugimi od zgoraj doli, kakor le kak stari plemenitnik. Sploh je imel na sebi nekaj vojaškega, in ko so začeli nek-daj mornarji godrnjati radi slabe hrane, je izjavil v razdraženih besedah, naj se z upniki ne pogajajo, ampak naj jih ukleonejo v železje, in le s težavo ga je mogel zadržati kapitan, da ni planil na njihovega besednika in ga obdelal s svojo bambusovo palico. »Poobesite lopove!« se je razhudil z visokim glasom.

Kapitan Scarrow mu je pojasnil, da je na visokem morju on odgovoren za vsakoršno eksekucijo, čeprav ima

gospod guverner v St. Kittsu neomejeno oblast. V političnih stvarih je bil krepek steber hiše hanoveranske, kakor se sploh v očigled njegovega službenega stališča od njega ni moglo drugače pričakovati, in rotil se je, da bi streljal na vsakega jakobita, ki bi naletel nanj. Ali kljub njegovim hudi jezi sta ga imela Scarrow in Morgan prav rada: dobro sta vedela, da plemenitniki niso vajeni prenašati ugovora, in poleg tega je znal pripovedovati baron toliko posebnih pripovedk in spominov, da sta oba uvidela, da nista imela še nikdar tako prijetne vožnje, kakor je bila ta.

Konečno je prišel zadnji dan, ko so se bližali zopet suhi zemlji, visokim, belim pečinam beachy headskim. Ko je napočil večer, je ležala ladja miljo od Winchelsea. Morje se je le prav lahko gibalo. Pred njimi se je razprostirala dolga temna zemeljska kosa Dungenes. Kapitan je poveljeval zviti jadra. Naslednjega jutra so nameravali vzeti pilota in tako bi mogel obiskati guverner še pred večerom ministre v Westminsteru. Krmar je stal na straži, in trije prijatelji so sedeli v kabini pri kurtah; zvesti Amerikanec je stal še vedno za baronom, da bi pomagal slabovidnemu. Na mizi je ležal precejšen

kupček denarja, ker sta mornarja poskusila pri tej zadnji priliki, da bi dobila od svojega sopotnika nazaj svoje izgube. Naenkrat je vrgel ta svoje karte na mizo, je pograbil z eno samo kret-njo denar v žep svoje dolge, svilene suknje.

»Dobil sem!« je vskliknil.
Brez besed sta strmela vanj mornarja.

»Oprostite, gospod baron!« je rekel konečno kapitan. »Ne tako hitro! Niste še doigrali in nisva še izgubila.«

»Goljufija!« je odvrnil guverner. »Pravim Vam, da sem jaz dobil in da sta Vidva zgubila.«

Pri teh besedah je potegnil z bliskovito kretinjo vlasuljo z glave in očala z oči: visoko, drzno čelo in dvojica vodeno-modrih, krvavo podplutih oči se je pokazalo.

»Bog nebeški!« je zavpil Morgan. »Saj to je Somozob!«

Mornarja sta skočila pokonci. Tu sta pa videla, kako je upiral orjaški Amerikanec svoj hrbet v vrata in držal v vsaki roki samokres. Tudi potnik je položil na zamazane karte pred sabo samokres in se je začel sedaj rezgetajoče smejeti.

»Kapitan Somozob je moje ime, gospoda«, je rekel »in ta tukaj je Ned

Galgeway, mornar s »Srečne Prosto-sti«. Napravila sva jim pekel nekoliko prevroč in zato so naju izpostavili: mene na brezupen želvin otok, njega na brezveseln čoln. Psi vi, vi ubogi, prokleti psi! V svoji oblasti vas imava sedaj! Ali vidita samokrese?«

»Le streljajta, če hočeta!« je vpil Scarrow in se je bil z desnico na prsa. »Čeprav je to moj zadnji dih, Somozob, Vam vendar pravim, da ste brezčasten lopov, za katerega bi bile vislice in pek-lenski ogenj še vse premile.«

»Mož ima pogum, to je eden moje vrste! Škoda le, da bo z njim kmalu pri kraju!« je rekel Somozob porogljivo. »Sicer ni nikogar na krovu, kakor mož pri krmilu; zato nehajte kričati. Kmalu bodete potrebovali svoj glas. Ali je čoln pripravljen, Ned?«

»Da, kapitan.«

»In drugi čolni navrtani?«

»V vsakega sem zavrtal po tri luknje!«

»Tedaj se morava posloviti, gospod kapitan. Zdi se mi, da še niste sami s sabo popolnoma na jasnem. Ali me hočete še kaj vprašati?«

»Vrag ste v lastni osebi!« je zakli-cal Scarrow. »Kje je guverner st. kitt-ski?«

(Dalje.)

lišnejo na mehikansko vlado, da z vo-
jaki osvobodi ogrožene Amerikance.

Evharištična slavnost v Logu na Vipavskem.

Prva se je med Slovenci poklonila
Evharištičnemu Kralju — vipavska do-
lina. Sloveče svetišče Matere božje v
Logu še nikdar ni videlo tako veličast-
ne množice. Prišlo je iz Kranjske in
Goriške okoli 5000 ljudi, predvsem mla-
dine in mož. V prostorni cerkvi so stale
v lepem redu Marijine hčere v belih ob-
lekah s 16 zastavami, v sredi ladje okoli
80 Orlov v kroju, na moški strani pa
so stali občinski odborniki, katere so
odposlale korporativno in skoro polno-
številno naše trdne vipavske občine.
za njimi so stali moški člani naših iz-
obražen. društven in ostalo ljudstvo, ki
je poslušalo cerkvenega propovednika
profesorja dr. Jeršeta iz Ljubljane. V
enournem govoru je govornik razložil,
zakaj se je prišlo vipavsko ljudstvo po-
klonit svojemu Evharištičnemu kralju.
Lep govor, katerega prinese »Du-
hovni pastir«, je ogrel vsa že topla srca
in pripravil v ljudsko dušo pravo pre-
pričanje in navdušenje za sv. Evhari-
stijo.

Po tihi maši, ki jo je daroval vi-
pavski gospod dekan, se je pomikala
veičastna procesija po vipavski cesti.
Pred Najsvetejšim, kjer je šlo 28 du-
hovnikov in s časno stražo Orlov ob
strani, so stopale naše organizacije, ki
so ob tej priliki pokazale vso svojo šte-
vilno moč. Za Najsvetejšim so stopali
občinski odborniki in ženstvo. In vsa
ta tisočera množica v procesiji je gla-
sno molila sv. rožni venec. Vmes je le-
po svirala orlovska godba iz Šmarij in
vipavski pevski zbor je prepeval na-
božne pesmi. Ko se je procesija vrnila
v cerkev, je vsa cerkev zapela zahvalno
pesem. Po sv. blagoslovu se je ljudstvo
razšlo po trati in čakalo popoldanske
slovesnosti. Toda ni strpelo zunaj. V
cerkvi je bilo na stotine posebno vrlih
deklet, ki so porabile odmor, da so vi-
pavski kraljici v njenem Svetišču pre-
pevale njene pesmice.

Po litaniyah sv. Srca Jezusovega je
bilo na prostem zborovanje.

V imenu pripravljavnega odbora je
otvoril in pozdravil vse množico dekan
vipavski Andrej Lavrič, ki je po-
vdarjal, da je Jezus Kristus, začetek
in konec vsega, središče vse zgodovine
in naših src, temelj našega dela. Če
opremo svoja načela na Kristusa, bo-
do načela prava in tudi dela prava.
Zavedajmo se njegovih načel, živimo
po njih, vzgojujmo druge po njih, da
vse javno življenje prerodi duh Kristu-
sov, kar bo tudi naša zmaga in sreča.

Za predsednika zborovanje je bil
izvoljen predsednik katol. akad. dru-
štva »Zarje« iur. Vekoslav Remec.
Prvi je govoril državni in deželni po-
slanec msgr. dr. Žitnik o predmetu:
»Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki živi,
kraljuje in gospoduje na vekov veke.«
Na zgodovini obeliska v Rimu, s kate-
rim so mislili egipčanski kralji in rim-
ski cesarji postaviti večni spomenik
svojim bogovom in samim sebi, se je
izpričalo staro izraelsko prorokovanje,

da ti oblastniki stavijo v resnici spo-
menik: »Našemu Bogu, v pričevanje
Njegove in naše zmage.« Vse je prešlo
in umrlo, krščanstvo pa je ostalo. Ko
so pod Sikstom V. obelisk prestavili in
prenovili, so postavili nanj napis:
»Christus vincit, Christus regnat!« Go-
vornik je nato razrešil zgodovino zma-
govitega krščanstva. Največji čudež je,
da cerkev Onega, ki je rekel pripro-
stim ribičem: »Pojdite in učite vse na-
rode« in jim je dal Petra za glavarja
in zagotovilo: »Jaz ostanem pri vas do
konca sveta«, še sploh obstoji. Kristus
še vedno vlada v svoji cerkvi po pape-
žih. Luther, največji odpadnik, je sam
rekel, da leži vsa moč katoliške cerkve
v papežu, edino Kristus je nad njim.
Dandanes se vrši na svetu velik odpad
od Kristusa. Portugalska je odpadla
od Boga, nesrečaje kazen. Francoska je
dokazala: kdor cerkvi krađe, se zada-
vi, kdor cerkev grize, si polomi zobe.
Pa kaj gledamo v tujo deželo? V svoji
ožji domovini imamo množico izgub-
ljenih ljudi, ki podijo naše duhovnike
nazaj v svinjske hleve, ki pravijo, da
so naše cerkve znamenja naše sužnjosti.
Proti tem pa govore veliki prote-
stantje, da je cerkev združila in osre-
čila one, ki se niso odvrnili od Boga
(Börne). Najskrbnejši varuhi narodov
so bili papeži; oni so držali edine pra-
vice ljudstva kvišku (Müller). Herder
je rekel: »Brez papeža bi vladali pri
nas despoti brez strahu pred Bogom
in ljudmi.« Tako pravijo protestantje.
In kaj pravijo naši svobodomiselnici v
Ljubljani? Velikan Napoleon, ki je
pred sto leti vodil svoje armade po vi-
pavski dolini, se je klanjal in pričal
večno zmagovitost in neminljivost Kristu-
sove besede in dela. Krščanstvo je
res prerodilo, pravzaprav šele ustvari-
lo človeško družbo. Cerkev je izobrazi-
la in vzgojila narode, vedna pospeše-
vateljica omike, je pa res sovražnica
onih, ki zapeljujejo in zastrupljajo
ljudstvo. Živimo v zavesti: Kristus še
živi in bo živel in vladal na veke.«

Za njim je govoril primarij dr.
Brecelj iz Gorice o predmetu: »O
razmerju vere do zdravja.« V prepriče-
valni in poljudni besedi je ostro po-
vdaril, da nismo tako odvisni od svo-
jih nagonov, kakor žival, ampak ima-
mo dušo, ki vodi vse. Žival živi po na-
gonu, ki so nujno določene in jih žival
slepo uboga. Človek pa ima prostost
v svoji volji, da vlada nad svojim telesom.
Če ne živimo po tem redu, pridemo
v bolezen, hramo in izginemo. V
lepi podobi je govornik to razložil.
Mogočen kralj je imel v kraljici naj-
boljšo vzgojiteljico svojih otrok. Zato
se zanjih ni brigal, ker je imel obilo
državnih poslov. Zgodi se pa, da kra-
ljica umrje in zapusti nedorastle otro-
ke. Potrj kralj ni vedel otrok voditi,
ker se je odvadil družinskega življe-
nja, zato da vzgojo drugim. Med vzgo-
jitelje kraljevih otrok pa so se vtiho-
tapili kraljevi sovražniki, ki so otro-
kom govorili: Vaš oče kralj je sicer pa-
meten mož, a prestog je, preveč vam
jemlje prostost, veselje in svobodno
vživanje. Znano je, da se otroke naj-
lažje pridobi s sladkarijami. Otroci so
rastli v upornosti proti očetu. Starejša,
še od umrle matere dobro vzgojena
otroka sta hotela zopet napraviti red.

Pa ni šlo. Ko je kralj to videl, je skle-
nil odpraviti sovražnike. Sinovi pa se
mu upro, brata ubijejo, očeta-kralja
zapro. »Mi bomo vladali.« Njihovega
vladanja je bilo kmalu konec. Sprli so
se med seboj in začeli so se preganjati.
Tedaj pa so udarili nanje zunanji so-
vražniki in pokončali kraljestvo. — Ta
kralj je vsak izmed nas. Ko se um ne
peča z vzgojo, ko umre kraljica-volja,
se nagoni v človeku upro, zaprejo raz-
um in vladajo sami in kraljestva je
konec. Človeški razum je zelo omejen,
zato rabi pomoči od zgoraj. On, ki je
večni Um, pot in resnica nas uči vse-
ga. Kdor se drži Njegovih naukov, ve
natamčno, kako ima živeti. Katekizem
je najboljša knjiga za človeško zdravje.
Kjer so vrgli iz šole katekizem, je
začelo ljudstvo propadati. Rim se je
končal vsled nerednega življenja. Ne-
kdaj prvi narod, francoski, je danes že
napol v grobu. Manj ljudi rodi, nego
mu jih umira. Odvrnel je krščanstvo,
zato propada tudi telesno. Pa isto nam
dokazujejo že naša bližnja mesta. Od-
tujena veri grede navzdol. Množe se
vsled priseljencev, a ne svojega zaro-
da. Kuga iz mesta tudi po deželi že
strahovito divja. Kar je katekizem
označil za greh, to je tudi v zdravstvenem
oziru bolezen na njem in njego-
vem rodu. Kdorkoli vam pravi, da je
cerkev pretrda, da so njene zapovedi
v nasprotju z vašim zdravjem, obrnite
se od tega človeka, ker ta je najnevar-
nejši zastrupljavec vašega zdravja.
Jaz vam danes odločno izjavljam: Me-
ni kot zdravniku ni znano, da bi kdo
oholel, ker je čisto, zmerno, krščansko
živel. Pač pa je bolnih nebroj vsel ne-
zmernosti, nečistosti in drugih nekr-
ščanskih čednosti. Tako je z vsakim,
ki da nagonom prostost. Kaj je storiti
za zdravje. Gotovo je želeli, da mladi-
na veliko ve, a najpotrebnejše je, da
ve vsak, kako živeti. Zato mladina vz-
gajaj svojo voljo za gospodarja nago-
nom s samozatajevanjem. Zaobljubi
se Zveličarju danes, ne samo zaradi
duše, ampak tudi zaradi svojega
zdravja.

Deželni poslanec nadučitelj Ra-
vnihar je v imenu Slomškove Zveze
govoril tudi o Slomšku, ki nam je Slo-
vencem v prav vsem prvi vzor in vod-
nik, tako tudi v zvestobi, veri in lju-
bezni do presv. evharištij.

Kurat Šmid iz Branice je v ime-
nu Orla na vzgledu sv. Janeza, prvega
Orla, ki je slonel na Jezusovem srcu,
pokazal, kako mora Orel živeti, strogo
s samim seboj, da bo slovenski Orel
tudi najlepša bojna četa Kristusa-voj-
skovodja.

Orlovska godba je zasvirala him-
no Orlov, nakar je pelo pevsko društvo
»Nanos« z Goč. Znani pevci! Predsed-
nik zborovanja Remec je nato v
krasnih besedah zaključeval zborova-
nje in ponovil, da smo danes obljubili
na novo zvestobo Bogu, papežu in ce-
sarju. Trikratni »Živio!« in cesarska
himna je zaključila prvi slovenski le-
tošnji evharištični kongres.

Ali imate že Slomškove razgled- nice „Slovenske Straže“?

den kot oni v »Odmevih« I. zv., št. 1,
str. 3 in 4? Mimogrede omenjam, da
gosp. ocenjevatelj mojih zbirke ne po-
zna, izvzema »Odmeve«. To pa zato,
ker je bila o teh ocena dr. Krekova do-
kaj negativna. Toda kritika se je tikala
nove misli — vpletanja samospava, ne
pa harmonizacije in zbirke kot take.
Blagovoli primeriti oceno St. Premrlo-
vo v »Dom in Svetu« 1910, v št. XI. ali
pa »Nove Akorde«. Izvestno je g. oce-
njevatelj kritiko le skokoma prečital.
Glede »Odmevov« se za sedaj še ne
spuščam v polemiko, vsled tega tudi
takrat nisem odgovarjal. Stvar naj še
počaka in dozori! Gotovo pa si lastim
pravo, da so moje zbirke, ki jih je ar-
tistični odsek »Gl. M.« neizpremenjene
odobril in jih je založila »Gl. M.« vsaj
toliko vredne, kot nenatisnjeni rokopis
Dolžanov, ki j bil svoj čas ocenjevatel-
ju glavni vir v članku, ki ga je obelo-
dani pred leti v »Časus«. To pripomi-
njam samo v toliko, kolikor služi v ilu-
stracijo.

Predaleč bi zašli. Zato se vračamo.
Jasno je, ocena D. Beraničeva je skraj-
no neokusna in povsem subjektivna.
Knjiga zasluži vsega upoštevanja in
želimo, da izreče še kdo svoje objektiv-
ne pripombe. Merodajni so tu v prvi
vrsti glasbeniki pedagogi, učitelji. Go-
tovo je jedro zdravo in s sodelovanjem
resnih kritikov bo mogoče izkristalizi-
rati knjigo, ki bo vsaj blizu popolnosti.

Vam pa, ki samo razdirate, čujte
odmev lastnih besed, ki ste jih posodi-
li Kreku: »Proč roko!«

M. Bajuk.

Sklepné vaje graškega armadnega zbora.

Cirknica, 3. septembra 1912.

Končne velike vaje tretjega graš-
kega armadnega zbora so se danes
zjutraj odrobile. Letošnje vaje so bile
nekaj posebnega, ker so prvič preizku-
sili v Avstriji praktične vaje s stanjem,
ki je običajno ob vojski in je vadila tu-
di vsa pripraga. Vojaštvo se je samo
hranilo. Vodili so vole s seboj, ki so jih
vojaki sami pobijali. V soboto se je pri-
peljal popolnoma tiho nenaznanjen
prestolonaslednik nadvojvoda Franc
Ferdinand na Rakek, sedel je v avto-
moblu ter se odpeljal na bojišče, kamor
so tudi došli drugi visoki generali,
med njimi Conrad pl. Hötendorf.

Situacija je bila sledeča:

Med Velikimi Blokami in Novo
vasjo, kjer je glavno taborišče povelj-
stva in Cirknica se je bila odločilna
bitka. Nasprotni stranki ste se prvič
spopadli v nedeljo, ekscelencia pod-
maršal Kusmanek, je imel težavnejšo
in neugodnejšo pozicijo, kakor sovra-
znik, 6. divizija. Včeraj se je vršil cel
dan boj. Vojaki so spali v »švarmliniji«
pripravljeni vsak trenotek na boj. Veli-
ko pozornost so vzbudili biciklisti, ki
jih je cel bataljon in ki so organizirani
po vzorcu laške armade.

Danes odhajajo vojaki z vadišča
nazaj v svoje garnizije, v katere se
prepeljejo deloma z vlaki v Rakeka, de-
loma pa odkorakajo tudi peš.

O vajah III. zbora se še sledeče
splošne stvari poročajo: Stojita si na-
proti 21. pehotna divizija pod povelj-
stvom fml. Arturja Winklerja in 28.
ljubljska divizija pod poveljstvom
fml. Kusmaneka, vođa vaj pa je korni
poveljnik fml. baron Leithner, šef ge-
neralnega štaba polkovnik Rihard
Müller.

Vaje so nekaka poizkusna mobili-
zacija. Stotnije štejejo 120 do 130 mož,
municijske, sanitetne in trenske na-
prave se tudi nahajajo v vojnem sta-
nju. Poveljniki se vsak dan menjajo.

Novice iz Beneškega.

Na Stari gori pri našem slovečem
svetišču Matere božje so z navadnim
krasnim uspehom pridigovali te dni
čč. pp. Lazaristi iz Ljubljane. Staro-
gorski župnik jih je bil povabil, da bi
bili pripravili ljudstvo k pastoralni vi-
zitaliji, katero je premil. videmski nad-
škof izvršil zadnjo nedeljo avgusta.
Isti dan je bil ondi tudi shod beneško-
slovenskih Marijinih hčer; le škoda,
da je slabo vreme pokvarilo in deloma
preprečilo izredno slovesnost. — PP.
Lazaristi, nenavadno priljubljeni na-
šemu ljudstvu, bodo tekom septembra
vodili duhovne vaje tudi v Šempeter-
ski župniji.

Posvečevanje nove cerkve. Prvo ne-
deljo oktobra obišče premil. nadškof
širno šempetersko župnijo. Vizitalija
začne s posvečevanjem nove župne cer-
kve v Šempetru. Cerkev je precej ve-
lika, na tri ladje v romanskem slogu,
prav krasna in lepo sezidana. — Žup-
nija ima sedemnajst podružnic in nad-
škof pojde osebno obiskat tudi najbolj
gorate in oddaljene kraje, kar se ni go-
dilo že kakih sto let.

Šempeterske novice. Kakor znano,
so v Šempetru normalne šole za učite-
ljice s konviktom. Zdaj je vlada ku-
pila tudi prostore, ki so bili doslej pri-
vatna last. Gojenk je prav veliko šte-
vilo, pa v verskem oziru so bile doslej
popolnoma zanemarjene, da ne rečem
kaj hujšega. Prihodnje šolsko leto pa
čedadsko Uršulinke odpro mal zavod,
kjer bo mogoče dobiti stanovanje in
hrano za primerno plačilo deklicam, ki
hočejo krščansko živeti in izpolnjevati
verske dolžnosti. — Za železnico iz Če-
dada do Šempetra se še vedno brigajo
dotični faktorji; je pa skrajno potreb-
na in upati je, da se v par letih uredi.
— Drugo železniško vprašanje se
ravnokar pojavlja, misli se namreč na
železnico, katera naj bi šla v podnožju
slovenskih gor, pričeni v Tarcentu
čez Njema, Ahtnega, Fojde, Čedada do
Kormina. Ta črta bi bila velikanskega
pomena za razvoj in pospešitev trgo-
vine med Beneškimi Slovenci, za ka-
tere se ni dozdaj nikdo nikoli zmenil.
— V Šempetru se je minoli mesec usta-
novilo zootehniško društvo s širnim
programom, katero naj bi pospeševalo
živinorejo v celem šempeterskem okra-
ju. Začetek je dober. Prihodnost bomo
še videli. — Ljudstvo je silno razbur-
jeno radi odredb glede živine in se zelo
huduje na lokalnega živinozdravnika,
ki hoče siloma izpremeniti domače
pleme z drugim, kar je za beneške eko-
nomične razmere sila težko. Največja
razburjenost in škoda je v gorah, kjer
so cele vasi ostale brez bikov.

Letina in vreme. Par let zaporedoma
se nam je precej hudo godilo. Letos

„Lira“.

Srednješolska pesmarica. — Sestavil
H. Druzovič. — Založila Katoliška
Bukvarna v Ljubljani, 1911 in 1912.
(Konec.)

Da je fonetika kratko omenjena,
to je gospodu ocenjevalcu grd nedo-
statek. Lepe vokalizacije se učijo pevec
v prvem začetku, ko poje na posamez-
nih notah vokale posamič. To je tvari-
na predizobrazbe. Vrhutega mora učiti
učitelj praktično pri vsaki priliki lepe
izgovarjave. Zato se nam zdi odveč
vsako obširno pisarenje o tej stvari na
omenjenem mestu.

Največji del kritike pa se peča s
harmonizacijo narodnih pesmi. Svoje
tozadevno mnenje sem že označil, ven-
dar pa se moram tu še posebej ustavi-
ti, ker se gospod ocenjevatelj obregne
prav po nepotrebnem ob mojo zbirko.

Hubadova in Devova zbirka mu je
vzor. To smo že pred časom čitali v
»Časus« nekje. Poleg teh dveh mu je
edini Žirovnik vreden upoštevanja.
Prav! Hubadova zbirka je lepa, težko
bi bilo kaj pripomniti, toda Hubad ni
bil vezan ne na obseg glasov, ne na teh-
nične težkoče, Hubad je imel pred se-
boj svoj izšelani zbor »Gl. M.« in temu
ka, pisati je kaj drugega kot pisati za
dijaka, ali pa za naravnega pevca, ki
zna komaj črke čitati in pri petju pra-
vilno usta odpirati. Prvič to. Dalje je
Dev, kar je meni znano, izdal dva zvez-
ka. Prvega je založil Schwentner leta
1906. Ta je mestoma tako neokusen, da
toji osamljen, tudi mojih »Odmevov«

mu ne morete primerjati! Drugi zve-
zek, založen leta 1908 po »Gl. M.«, je
boljši.

Žirovniku priznavamo, da je storil
veliko dobrega. Njegovi zbirki, natis-
njeni po »Gl. M.«, sedaj kot I. zvezek pri
Fischerju, sta brez dvoma najboljši.
Poznejši zvezki imajo malo ali nič po-
mena. V podrobneje se tu ne spuščam.
Toda tudi v I. zvezku je Žirovnik gre-
šil. Kajpada. Takrat je bil stoprav šele
začetek začetka. Ne štejemo tega v zlo
Žirovniku. A malo srečno je, če se opi-
ra gospod ocenjevatelj nanj kot vzor in
vzklika bolešno ob pogledu na str. 35.,
takt 3. Druzovičevega I. zvezka in
vprašuje: Kje poje ljudstvo tako? Go-
spod ocenjevatelj ima gotovo Žirovni-
kovo zbirko, v zlatu vezano, pri roki in
naj blagovoli, če še res ni slišal tako
pete pesmi, tam pogledati I. zvezek št.
11, takt 3. Druzovičev je temu do piči-
ce enak — brezpomembna izjema v I.
basu na zadnjem udarcu pač nič ne iz-
premeni. Podoben slučaj se nahaja,
gotovo pravilno zapisan, ibd. v št. 10.
v prvem in tretjem taktu.

Št. 33. (pomotoma 32.) je v 4. taktu
vodilni glas seve v I. tenorju, kot pri
Druzoviču sploh pa blagovoli gospod
ocenjevatelj primerjati napev z Žirov-
nikovim št. 9. itd. itd.

V ilustracijo blagovoli primerjati
še Žirovnikovo zbirko iz novejša dobe
IV. zv. leta 1910, št. 11., pa ono v Ma-
lenšek-Gerbičevi, ki jo je izdala »Gl.
M.«, oziroma v mojih »Odmevih« II. zv.
št. 3. Pa še pogled na primer št. 24., str.
33 refren! Ali je ta lepši in bolj naro-

vse kaže in obeta lepo. Toda vreme je jako slabo in hladno, kar škoduje posebno grozdju in zadržuje polje. Matajursko pobočje pa je bilo tudi letos zarana potolčeno in ostane brez grozdja in sadja že tretje leto.

V Sentenartu so pričeli zopet z zidanjem nove cerkve. Upati je, da zapreke in nesoglasja polagoma izostanejo in da se ljudstvo prime z navdušenostjo lepega dela.

K evharističnemu kongresu pojde več udeležnikov tudi iz videmske nadškofije. Slovenski duhovniki (menda četvero ali pet jih bo) potujejo na Dunaj skupno z goriškimi.

Vohuni. Večkrat je »Slovenec« omenil vohune od naših krajev. No, vohunov pri nas ni; pač pa je jako čudno postopanje avstrijskih vojaških oblasti, katere delajo nepotrebne sitnosti povsem nedolžnim ljudem z veliko škodo pri njihovih kupčijah. Slovenec je povsod zatirana sirota. V Italiji nas napadajo in blatijo na vse mogoče načine, ker pravijo, da smo avstrofilci; Avstrija nas brezobzirno zapira, ker smo laški vohuni!

Novice s Hrvaškega.

h Umrl je v Brodu ob Savi srbski župnik šime Kajganović, ki je v Brodu župnikoval 20 let. Politično se ni vdejstvoval.

h Slabe varnostne razmere vladajo v Zagrebu. V ponedeljek ponoči je napadel izvoška Franjo Snidaršič v Vlački ulici njegov bivši pomočnik Mijo Jurčec in ga tako ranil, da najbrže ne bo okreval. Napadi so v Zagrebu zadnji čas na dnevnem redu.

h Razprava proti zavarovalni družbi »Jadran« se je včeraj v Zagrebu začela. Obtoženi so bivši ravnatelj Aleksander Duma, Dragutin Lehner, Robert Spiegel-feld, Luka Maras, Laza Ditmayer, Dragutin Ceraj, Franjo Rusan, Adolf Krulic in Josip Stubenhofer, ki si je pa sam končal življenje. Razpravo vodi dr. Košutić.

h Glede oporoke dr. Laudena v Osičku preiskava proti njegovi ženi menda ni ničesar dognala. Imetje znaša 1 milijon in pol, ne pa 3 milijone. O oporoki, v kateri je pokojni baje bogato nadaril hrvaška društva, ni sledu.

h Rokopis Gunduličevega »Osmana« so našli v vatikanski knjižnici v Rimu.

— Poštni debit je odvzet hrvaškemu v New Yorku izhajajočemu listu »Hrvatski Svet«, in sicer na temelju § 26. tisk. zakona za vsa v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele.

Razne stvari.

KDAJ BO ZGRAJEN PREKOP PANAMA.

Šef inženirjev, ki vodijo zgradbo prekopa Panama, je izjavil, da bo prekop že leta 1913 dograjen.

AEROPLANI PRI VOJAŠKIH VAJAH NA OGRSKEM.

Iz Dunajskega Novega Mesta odpošljejo k velikim vajam na Ogrsko 18 Etrichovih aeroplanov.

CENA PREMOGU SE ZVIŠA.

S 1. septembrom povišajo premogokopi ceno premoğu, ki ga rabijo rodbine, na Dunaju za 6, v ostali Avstriji pa za 7 vin. pri 100 kg. Cen tvorniškega premoğa ne nameravajo povišati. Udarjen bo torej zopet mali mož! Povišanje ni čisto nič utemeljeno in ni drugega povoda zanj, kakor da hočejo bogataši zopet delati večje dobičke.

Napovedana velika stavka v zahodni Nemčiji. Kovinarji so odklonili ponudbo delodajalcev in se zato napoveduje velikanska stavka več kakor 50 tisoč delavcev.

Kočijaž, ki je udaril z bičem nadvojvodo Henrika Ferdinanda obsojen. Kočijaž Leopold Mairinger, ki je 6. majnika udaril z bičem po obrazu nadvojvodo Henrika Friderika, ko se je peljal z avtomobilom, je bil obsojen v petdnevni strogi zapor.

Nesreča pri zgradbi električne centrale. Za električno centralo v Gosauvu grade nasip. Delavce je zajela v soboto voda. Razven delavca Kokošina, ki je utonil, so vsi pravočasno usli.

Ustreljena baronica. Grof Finkenstein je na lovu v bližini Freiwaldava ponesreči s strelom smrtno nevarno ranil baronico pl. Eckartstein, ki so jo takoj odpeljali v Berolin in operirali. Baronica je že umrla. Kroglija je odletela od nekega drevesa in nato zadela baronico.

Čedna troperska deteljiča obsojena. Berolinsko deželno sodišče I. je sodilo 22letnega blagajniškega slugo Haaseja, ki je ponesreči 100.000 mark, 26letnega Aleksandra Thomasa, ki je povzročil tatvino in skrival ukradeno blago in 34letnega črevljarskega mojstra, Pavla Försterja, ki je pomagal izvesti hudodelstvo. Tat Haase je bil ob-

soje v dveletno, Thomas v petletno ječo, Förster pa v šestmesečni zapor.

Železniška nesreča v Italiji. Na postaji Varese je zadel osební vlak električne železnice v tovozen vlak. En voz je zgorel. Ranjene so štiri osebe.

Samoumor radi slabe letine. V Posewitzu pri Halleju se je ustrelil veleposestnik Kuhn v sredi svojih poslov na polju, ko je videl, da je deževje vničilo pšenico.

Dva usmrčena hrvaška delavca so našli pri rovu Wilaling na Westfalskem. En umorjeni delavec zapušta 7 otrok. Umorjena hrvaška delavca sta imela pri sebi 6 mark, ki jih je morilec vzela.

Avtomobilske nesreče. Pri Trevizu se je prekucnil avtomobil, v katerem s je vozilo pet oseb. Tri so mrtve, dve pa ranjeni. — Na cesti iz Aoste na Veliki sv. Bernard se je prekucnil avtomobil. Mrtva je Turinčanka Destera, nevarno ranjena pa grof in grofica Viarlardi di Villanuova. — Poštni avtomobil, ki vozi iz topljic Lucca v mesto Lucca, je ponesrečil in se razbil, ker je zadel v parni tramvaj. Heidelbergški geolog profesor Haetner, dijak Grunewald iz Mannheima, gospica Christiansen iz Heidelberga in dijak Freiburg so nevarno ranjeni, neki dijak se je pa ubil.

Poštna uradnica ponesrečila 5000 K in pobegnila. V Kopicah pri Mostu je ponesrečila poštna uradnica Antonija Müller 5000 K uradnega denarja in pobegnila na Ogrsko, kjer so jo v Belenyesu aretirali.

Žena s sekiro ubila svojega moža. Kmetica Olga Labajova iz Kamijonke Strumilove v Galiciji je zavratno napadla svojega moža, ko je vozil voz, s sekiro in ga ž njo dvajsetkrat udarila na glavo in hrbet. Ko se je zgrudil na tla, mu je pa zadržala vrv okoli vratu, nato pa pobegnila in se skrila v skedenj svoje matere. Konji so pripeljali njenega nezavestnega moža domov, kjer se je mož zavedel in povedal, da ga je njegova žena tako izdelala, nato pa je umrl. Morilko so zaprli. Pripadla je umor, kakor tudi, da ga je zato usmrtila, da poroči nekega hlapca.

Nasilni vlomilski morilci. V Hapspeju na Westfalskem je presenetila policija pet vlomilcev pri nekem vlovu, ki so enega policijskega uradnika takoj ustrelili, nato pa pobegnili. V Vogelsangu so ustrelili nekega uradnika, ki jih je hotel ustaviti. O begu obveščena policija v Milspeju je ustavila roparje, ki so še dva policista nevarno, enega pa lahko ranili. Enega roparja, 40letnega delavca iz Barmena, policija ni mogla prej prijati, dokler ga niso ranili.

Ustavljena plovba na Labi. Ker je Laba zelo narastla, so plovne družbe na Labi ustavile vožnjo več ladij in odpustili uslužbenca.

Evharistični kongres na Dunaju.

Nastopno podamo čitateljem določila železnice glede potovanja na Dunaj povodom XXIII. mednarodnega evharističnega kongresa. Ob koncu dodamo cenik voznin od vseh postaj južne železnice nižje Maribora, tako da bo vedel vsak potnik naprej denar pripraviti. Cene, kakor so označene, veljajo samo za eno smer; povratne karte se ne izdajajo. Pričakovati je, da bo pri železniških blagajnah, prav posebno pa na Dunaju velik naval; da se bo torej odprava potnikov lahko redno in mirno vršila, je v interesu potujočih ležeče, da imajo potrebni denar prešet pripravljen. Istotako podaj vsak svojo izkaznico, ki jo dobiš tam, koder si udeležbo priglasil, blagajniku, da jo prepečati. Sprevodnikom in revizorjem je ponuditi vozni listek in izkaznico v pregled.

Cene kartam so določene sledeče:

1. Za prvi in drugi razred se plača: a) pri osebnih vlakih: polovično ceno brzovlaka istega razreda, b) pri brzovlakih: celo ceno osebnega vlaka istega razreda;
2. za tretji razred: polovično ceno rabljenega vlaka.

Lokalne železnice (Ljubljana — Vrhnika, dolenske proge, Celje — Spodnji Dravograd, Grobelno, Rogatec, Kranj — Tržič) ne pripuste nikake znižave. Udeleženci iz teh prog nabavijo si tedaj do postaje na glavni progi navadne listke.

Udobnostne cene so pripuščene:

1. Za potovanje na Dunaj: od 5. do polnoči vstetega 15. septembra 1912;
2. za povratek z Dunaja: od 12. do polnoči vstetega 22. septembra 1912, in sicer samo za daljave nad 50 kilometrov. Vožnja se sme v vsaki smeri po enkrat v poljubni postaji prekiniti, mora se pa karta in izkaznica službojočemu uradniku v potrditev predložiti. Čas, za katerega se sme vožnja prekiniti, ni omejen, pač pa se mora potovanje do polnoči 15., oziroma 22. septembra dovršiti, drugače izgubi karta veljavo.

Prestop v višji razred je dovoljen, ako se doplača normalna razlika cene dotičnega vlaka.

Potniki z izkaznicami niso navezani na uporabo posebnih vlakov. Le-te bo železnica sama vpeljala samo zato, da zmaga pričakujoči živahni osobni promet. Končno naj se udeleženci kongresa

nikar ne razburjajo in naj ne pripravljajo nepotrebnih gneč. Posebno pri vlakih ob vstopu naj se ne pehajo; vsak dobi svoj prostor in ako ohrani vsak hladno kri, pripomore že s tem veliko, da bodo vlaki odhajali in prihajali redno. Razburljivost napravlja le nered in povzroči lahko kako nezdgo.

Od sledečih postaj na Dunaj ali narobe	Brzovlak						Osobni vlak					
	I. raz.		II. raz.		III. raz.		I. raz.		II. raz.		III. raz.	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Trst in Tržič	47	10	32	70	13	80	30	60	21	45	10	50
Grljan, Sagrado, Ronki	47	10	35	30	14	95	30	60	22	95	11	50
Gorica, Rubija—Zavodna	50	40	37	80	16	—	33	75	24	60	12	35
Nabrežina, Prosek, Opčina, Sežana, Matulje, Jurdani	47	10	32	70	14	95	30	60	22	95	10	50
Divača, Gornje Lezeče, Sv. Peter na Krasu, Prestranek, Postojna, Sapijane, Trnovo—Bistrica, Kilovče	43	10	32	40	13	70	28	05	21	05	10	55
Rakek, Planina, Logatec, Verd, Borovnica, Preserje, Brezovica	39	20	29	40	12	45	25	50	19	10	9	60
Ljubljana, Zalog, Laze, Kresnice, Litija, Sava	35	30	26	50	11	20	22	95	17	20	8	65
Zagorje, Trbovlje, Hrastnik	31	40	23	50	10	—	20	40	15	30	7	65
Brežice, Videm—Krško, Rajhenburg	35	30	26	50	11	20	22	95	17	20	8	65
Sevnica, Zidanmost, Rimske toplice, Laški trg, Celje, Storje	31	40	23	50	10	—	20	40	15	30	7	65
Sv. Jur ob juž. žel., Grobelno, Ponikve, Poljčane, Slov. Bistrica, Središče, Ormož, Vel. Nedelja, Moškanjci, Ptuj, Sterntal, Pragersko, Ražje—Fram, Orešje—Slivnica, Koče, Maribor	27	50	20	60	8	75	17	85	13	40	6	70
	23	50	18	70	7	50	15	30	11	50	5	75

Dnevne novice.

— Kako liberalizem ljudstvo vzgaja. Nekdo je nabral nekaj duhtečih vijolic, ki so zrastle na liberalnem vrtcu, ki mu pravijo »Slov. Dom«. Evo jih! O škofu in duhovnikih pišejo: »Ljubljanski Tone«, »škofa je k nam vrag prinesel«, »žegnan fant«, »bisaga al' privandran fara«, »naslednika hudiča«, »fajmošter je mešetar«, »farucelj«, »farucelj«, »blagoslovljen dopisnik«, »farški podrepniki«, »iztegajo čukarske vratove«, »čukolada«, »presveta čukarija«, »marinarce«, »škernice ferajnarce«, »Marijine družbarce so hinterladerce«. Sedaj pa si oglejmo še njih pevsko žilo. Liberalci zlagajo jako »nežne« pesmice. Nedavno je »Slovenski Dom« prinesel to-le cvetko: »Ko se bode čukarija zlegla, — brž bo župnik s prižnice oznanil — »Pustite kofe, vince tudi — tabak potrata je in zlodí. Saj sveta vera to uči — Če bral boš svete časopise — Postal boš mož — ... Cikmošter — lahko pa tudi farški podrepnik.« In potem se liberalci v istih številkah »Doma« še drznejo zapisati: »Mi smo napredni, mi imamo vero in hočemo biti kristjani in ljubiti bližnjega, kakor je učil Zveličar.« Res lepi kristjani in lep napredek.

— Velik kmečki tabor se bo vršil na Mali Šmaran popoldne na Homcu za sodni kamniški okraj. Spored: 1. ob 2. uri evharistični slovesnost v cerkvi; 2. ob 3. uri kmečki tabor na holmcu. Govorita gg. poslanca dr. Krek in Lavrenčič in drugi; 3. ob pol 5. nastop Orlov kamniškega okrožja. Kmečki tabor se vrši ob vsakem vremenu. Može in fantje, prihitite na ta veliki tabor!

— Pouk v gospodinjstvu in v kuhanju namerava učna oblast uvesti po dekliških in po meščanskih šolah.

— Proforska imenovanja. Pravi učitelj državne realke v Idriji, dr. Iv. Pregelj je premeščen v Kranj, prof. Anton Sušnik v Kranju je premeščen na I. državno gimnazijo v Ljubljani. Pravi gimnazijski učitelj so postali suplenti: dr. Jožef Ecker v Lincu, premeščen v Kočevje; Ivan Kraječ, zdaj v Kranju, na realko v Idriji; Vincenc Marinko druge gimn. v Ljubljani na drž. gimn. v Kranju; Jožef Marn v Trstu na drž. gimn. v Kranju, Jožef Schweiger ljubljanske realke na II. drž. gimn. v Ljubljani; začasni učitelj v Kočevju je postal Oton Lax.

— Goreč pristaš Sokolov. 1. t. m. so imeli Sokoli izlet v Preserje, da bi tamošnje mladenice in možakarje za njih društvo navdušili. Došli so iz Logatca, Borovnice, Gorice, Vrhnike in Ljubljane, skupaj kakih 80 Sokolov. Da jim tukajšnji liberalni prvaki napravijo časten sprejem, bi jim bili radi postavili kake slavoloke. Odločili so nekatere liberalčke, da so po občini nadlegovali in fehtali mlaje. Med temi je bil tudi Franc Rogelj iz Dolnje Brezovice. Pride na Gornjo Brezovico k Jožu Petelinu ter ga nagovarja, naj on daruje en visok mlaj v ta namen. Petelin mu zahteva odločno odkloni ter pravi, da v take namene ne da ničesar, pač bi ga pa rajše podaril kakemu revežu. Rogelj se vsled tega raztogoti, zamahne z sekiro ter hoče Petelinu, ko je ravno drva razkladal, odsekati roko pri pesti ali sreča je hotela, da je Petelin naglo zmaknil roko. V tem hipu se pa Rogelj zašuka in udari z vso silo z se-

kiro Petelina po glavi, da se takoj zgrudi na tla. Se na tleh ležečega, ko je bil ves z krvjo oblit, ga hoče Rogelj še z sekiro pobijati, toda poleg stoječi Petelinov hlapec je to preprečil. Petelin ima težko telesno poškodbo in Rogelj se bode moral vsled tega pred sodiščem zagovarjati, za kar mu ne odide gotova kazen. Take so liberalne manire.

— Kranjski avtomobilni klub je priredil dne 31. avgusta t. l. klubovni izlet iz Ljubljane na Belopeška jezera. Ko so se vozili izletniki čez Kranjsko goro, Podkoren, Rateče, Belopeč, pozdravljajo jih je ondoto prebivalstvo s cveticami. Žalibog je bil razgled na Belopeška jezera in Mangart od oblakov in megle zakrit. Vkljub velikanškemu deževju so se vračali izletniki pri najboljši volji čez Kočno na Bled, kjer se je vršil ob dveh popoldne skupen banket v »Park-hotel Imperial«. Banketa, kateremu je predsedoval gospod baron Friderik Born, prvi podpredsednik g. baron Lichtenberg in drugi podpredsednik veleindustrijec g. Vinko Majdič, se je udeležilo 34 oseb. Ob štirih popoldne, se je vršil redni občni zbor, pri katerem se je sklenilo izdati nov avtomobilski kažipot za Kranjsko, kateri naj vsebuje vse ceste, ki so za avtomobile porabne in tudi sosedne dežele Koroško, Štajersko, Primorsko, Hrvaško naj bodo upoštene do 100 km. Kažipot bode imel natančno in dobro avtomobilsko karto. Dalje se je sklenilo nabaviti napisne šilde za vozove. Namesto odstopivšega blagajnika g. A. Gassnerja, kateremu se je izrekla zahvala, je bil izvoljen veletrgovec g. Oskar Schmidt iz Ljubljane. Kot zastopnik deželnega odbora je bil izvoljen v odbor g. stavbni nadsvetnik Klinar. Kot vodja športnih prireditev g. dr. Karl baron Born, njegovim namestnikom g. Demeter Majdič iz Kranja. Iz Toblacha je postal g. dež. glavar dr. Ivan Šusteršič prisrčen brzojavjen pozdrav. Po poročilih gosp. tajnika in blagajnika je g. predsednik zaključil občni zbor.

— Spomin na otvoritveno vožnjo s kanadskimi razglednimi vozovi. Dne 31. m. m. prihaja list »The illustrated London News« lepo sliko na dveh straneh, ki predstavlja slovesen sprejem na Bledu, ki ga je priredilo društvo za promet tujcev ameriškanskim in angleškim gostom. V ospredju je naslikan mešan zbor pod vodstvom dr. Kimovca, v ozadju gosto zaseden vlak. V tekstu se omenja kratko slavnosten sprejem.

— Skupščina Cirilmetodove družbe bo letos dne 22. septembra v Trstu v veliki dvorani »Narodnega doma«. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev in volitve v družbeno vodstvo, nadzorstvo in razsodništvo. Iz vodstva izstopijo letos: Aleksander Hudovernik, dr. Janko Šlebinger, Ivan Vrhovnik in dr. Gregor Žerjav, ki se je odpovedal. Voliti je torej štiri odbornike. V odboru ostanejo še: Fr. Črnač, dr. Ernest Dereani, dr. Ivan Merhar, Fr. Pahernik, Matija Prosekar, Andrej Senekovič, Luka Svetec, dr. Ivan Tavčar. V nadzorništvo so bili: dr. Fran Ilesič, dr. Alojzij Lavš, dr. Vladimir Ravnihar, Matija Rode, Miloš Stibler. V razsodništvo so bili: dr. Vinko Hudelist, Jakob Kogej, dr. Fran Rosina, dr. Fran Tekavčič, dr. Karel Triller.

— Uboj. Jurij Osredkar, pijanosti vdan užitek v Verzdencu pri Horjulu, je v nedeljo zvečer okoli 7. ure udaril s sekuro po glavi svojo ženo, tako da je kmalu izdihnila. Ko so ga vprašali na Vrhniku, kamor ga je pripeljal orožnik, zakaj je to storil, je smehljaje odgovoril, da zato, da ima zdaj mir.

— Odlikovana tvrdka. Z Duplice pri Kamniku se poroča: Industrielec in tovarnar z upogojnim pohoštvo na Duplici, g. J. Bahovec, je bil za izdelke, poslana na razstavo v St. Peregrino-Bergamo v Italiji, odlikovan: I. z bronasto kolajno visokega kr. trgov. ministrstva v Italiji; II. z zlato kolajno tamošnje province in III. s častno diplomom od pokroviteljstva razstave po zaslugi vztrajnega in neutrudljivega ravnatelja g. Rajmunda Pečeniča. Delavstvo je imelo povodom tega odlikovanja dne 27. avgusta prost dan. Gg. Bahovec, ravnatelj z gospo soprogo, požarniško osebo in vsi uslužbenci so se dne 27. avgusta udeležili sv. maše v Šmarci, katero je daroval g. kaplan J. Zevnik iz Kamnika. Ta industrija obstoji šele četrto leto in je prva na Kranjskem s tako visokim in častnim odlikovanjem obdarovana, za kar gre podjetju vsa čast.

— Abiturenti kranjske gimnazije iz I. 1902. prirede v ponedeljek, 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gostilniških prostorih g. Marije Mayrjeve v Kranju prijateljski sestanek v proslavo prvega desetletja. Drugi dan se vrši skupen izlet iz Javornika skozi Vintgar na Bled. Pojasnila glede sestanka daje v imenu pripravljalnega odbora dr. Josip Šmajdek, Ljubljana, Dunajska cesta 6, istemu naj tudi vsak tovariš naznani svojo udeležbo.

— Pozor izseljenci. Kakor se čuje, nabira nek agent okrog Vevč lahkoverne ljudi za Ameriko in jih mami z obljubami, kako dober zaslužek je tam; ako kdo nima denarja, zatrjuje, da si ga more kar tam odslužiti. Ker se ta manever mogoče še ponavlja drugod, in se gre navadno le zato, da brezvestniki zaslužijo kar najvišje provizije, dočim se za svoje žrtve, ko dospo na namenjeni kraj, nič več ne brigajo, ampak jih prepuščajo njihovim, včasih prav žalostni usodi, se resno svari pred takimi sladkoustnimi obetači; zlasti dekleta se svare, kajti kak usoda jih čaka v takozvanih »hanzi«, o tem bi kak ameriški izseljenec vedel marsikaj povedati. Tudi konzulati v zadnjem času prav resno odsvetujejo odhod v Ameriko. Torej — ljubo doma, kdor ga ima.

— Gasilno društvo v Gorenji vasi nad Škofjo Loko priredi v nedeljo, 8. t. m. ob 3. uri popoldne na vrtu tov. Fr. Ks. Jelovčana veliko ljudsko veselico z narodno igro »Krivoprisežnik«.

POŠTNE VESTI.

Razpisani c. kr. poštni uradi na Primorskem. C. kr. poštni urad v Marčani, Premanturi in Rifenburg (Rihenburg) so razpisani. Prosilci za prva dva poštna urada imajo vložiti prošnje v teku treh tednov.

— Obnovljenje poštne nabiralnice v Lešah (pošta Brezje). S 1. septembrom t. l. je začela zopet poslovati poštna nabiralnica v Lešah v političnem okraju Radovljica. Svojo vsakdanjo pošto zvezo bo imela z nedavno tega otvorjenim poštnim uradom na Brezjah.

— Vojaške vaje na Južni Ogrski. Naslovi brzojavk za one osebe, katere se nahajajo pri letošnjih vojaških vajah na Južni Ogrski. Št. 395/p.p. Povodom letošnjih vojaških vaj na Južni Ogrski se bodo brez ozira na § 13 brzojavnega reda v času od 7. do včetršji 12. septembra t. l. sprejemale brzojavke za one osebe, katere sodelujejo pri vojaških vajah na Južni Ogrski, tudi tedaj, ako bodo mesto naslovnega kraja nosile le ime »größere Manöver« (velike vojaške vaje). Ta zaznamek »größere Manöver« se bode štel in obravnaval kakor ena edina pristojbina podvržena beseda. Naslov sličnih brzojavk mora razven tega zaznamka vsebovati tudi krdelo in voj oziroma višje poveljstvo, kateremu je naslovljenec pridružen.

Štajerske novice.

š Dekliški shod v proslavo 50 letnice smrti škofa A. M. Slomška se vrši na Malo mašo, dne 8. sept. pri Mariji Tolažnici v Zetalah. Ob pol 10. uri je procesija domačih in drugih že došlih Marijinih družb od župne cerkve k Mariji Tolažnici. Ob 10. uri blagoslovljenje novih zastav dekliške in mladeniške Marijine družbe; potem pridiga in sv. maša. Po maši odmor. Ob pol 1. uri »Dekliški shod«: a) slavnostni govor; b) govori, deklamacije in petje Slomških pesmi. Ob 3. uri slovesne večerice z govorom ter odhod Marijinih družb.

š Občni zbor slovenskega čebelarškega društva za Spodnje Štajersko se vrši na dan otvoritve čebelarke razstave, to je 15. septembra, ob 3. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju. — Zvečer priredi društvo veliko veselico z zanimivim vzporedom.

— Za podravnatelja graške poštne direkcije je imenovan Herman Freiberger.

Ljubljanske novice.

lj Osebnost. Nadporočnik 27. pešpolka gosp. Arko je imenovan za uradnika kaznilnice v Gradiški.

lj Hišni posestniki mesta Ljubljane se v lasno korist vnovič opozarjajo, da je rok za vložitev napovedi o najeminskem dohodku za odmero hišnonajemnega davka za leti 1913/1914. že koncem avgusta tekočega leta potekel. Zato naj se vsi oni, ki so ta rok zamudili, nemudoma tej dolžnosti odzovejo, ker zapade vsled § 31. ukaza dvorne pisarne z dne 6. septembra 1821, št. 1589, vsak hišni lastnik tri dni po preuspešnem pogonu v denarno kazno 20 kron in mora po preteku nadaljnjih 8 dni, če bi napovedi ne vložil, vrhu tega trpeti stroške uradne sestave napovedi po odposlancu davčne oblasti.

lj Profesor Martin Karlin, brat tržaškega škofa dr. Karlina, je umrl včeraj v Leonišču, stare šele 63 let. Rajnik je bil radi svoje ljubeznivosti priljubljen povsod, kjer so ga poznali. Pogreb bo danes ob petih popoldne.

lj Iz pisarne slovenskega gledališča. Skušnja pevskega zbora se začne z današnjim dnem. Skušnja za ženski zbor je nocoj v torek, 3. septembra, ob osmih; skušnja za moški zbor jutri v sredo ob osmih zvečer v veliki dvorani v gledališču. — Prva skušnja za dramsko osebo bo v sredo 4. septembra popoldne ob treh v mali dvorani. Intendanca vljudno vabi k polnoštevilni udeležbi.

lj Izgubljeno. Zasebnica g. Lucija Goršičeva je izgubila bankovec za 10 K; posestnikov sin Ivan Uran rjavo denarico, v kateri je imel 28 K denarja; neki gospod pa listnico, v kateri je imel 400 K in 50 znak.

lj Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 52 Maceдонcev, 142 Hrvatov in 12 Slovencev. Iz Tirolske se je vrnilo 30 Hrvatov.

lj Tatvina. Včeraj popoldne med 2. in 3. uro je bil pred neko trgovino v Kolodvorski ulici ukraden 28 K vreden pleteni kovčeg.

lj Zaradi prepovedanega povratka v mesto je bil včeraj aretovan 34letni delavec Jakob Gorše iz Želimelj. Izročili so ga sodišču.

lj Prijet sabagent in neopravičen izseljenec. Včeraj se je hotel z južnega kolodvora odpeljati v Ameriko Ivan Žubič, rojen leta 1893 v Češnjici, pristojen v Cerklje pri Krškem ter se s tem izogniti vojaški dolžnosti, pa mu je tam službujoči nadstražnik preprečil nakano s tem, da ga je aretoval. Žubič je imel pri sebi 465 K denarja. — Aretovan je bil tudi Matija Štimec, rodom iz Beseljeve Loke pri Kočevju, ki je s sporazumnostjo neke tvrdke v Bazlu hotel spravit v Ameriko na svojo roko 11 izseljencev. Oba so izročili deželnemu sodišču.

lj Umrli so v Ljubljani: Marija Ambrož, služkinja, 40 let. — Edigna Celestin, usmiljenka, 66 let. — Alojzija Grill, sirota, 16 let. — Uršula Brolih, dnarica, 54 let. — Josipina Koblar, žena posestnika in krojača, 21 let. — Davorin Karlin, c. kr. profesor v pok., 63 let. — Rudolf Ciuha, sin kočarja in čevljarja, 10 let.

Prvi samostan slovenskih oo. frančiškanov v Ameriki.

Meseca julija je škof iz Brocklyna v Severni Ameriki izrazil željo, naj bi slovenski oo. frančiškani prevzeli župnijo Sv. Družine v mestu Brooklynu, kjer je mnogo slovenskih družin naseljenih. V ta namen jim je ponudil cerkev in prostorno župnišče. Kranjska frančiškanska provincija sv. Križa je tej želji za blagor slovenskih izseljencev tako skrbnega škofa ustregla in dne 13. julija t. l. pri izrednem definitorijalnem sestanku v Ljubljani sprejela omenjeno župnijo v svojo oskrbo. Prostorno župnišče se je določilo za hospice in sedež provincijalnega komisarijata slovenskih frančiškanov v Ameriki. Za provincijalnega komisarija ali namestnika p. provincijala in župnega upravitelja v Brooklynu je bil izvoljen p. Kazimir Zakrajšek. Za kaplana med Slovenci p. Anzelm Murn, za kaplana med Hrvati p. Ambrož Širca iz dalmatinske provincije sv. Jeronima, za postrežbo patrom sta bila določena Fr. Angel Pavšič in Fr. Viktorin Perc. V oskrbi frančiškega komisarijata ostane še župnija Rockland-Lade; slovenska naselbina v New Yorku in hrvatska naselbina v Hobo-

ken. Vse to je potrdil frančiškanski generalat v Rimu dne 1. avgusta 1912 in rimska kongregacija za redovnike dne 23. avgusta 1912. Tako se je z božjo pomočjo ustanovila ta za slovenske izseljence tako važna postojanka. Upamo, da bo kmalu sledilo prvega samostanu slovenskih oo. frančiškanov še mnogo drugih med Slovenci v Ameriki, ako Bog da milost poklica našim slovenskim dijakom. Našemu ljudstvu priporočamo ta misijon oo. frančiškanov med Slovenci v Ameriki. Na ta način se bo najlepše izpolnila želja svetega očeta, ki jo je izrazil v svojem ravnokar izdanem listu v prid izseljenecem. — Pri tej priliki naznanimo, da frančiškanski provincijalat v Ljubljani sprejema v red pridne dijake, kateri so z dobrim uspehom dokončali vsaj IV. gimnazijski red.

USTANOVITEV ŠOL ZA RAČUNSKE PODČASTNIKE.

Vojno ministrstvo namerava ustanoviti posebne šole, v katerih bodo vzgajali računske podčastnike. Take šole namerava ustanoviti februarja 1913, in sicer v okrožju vsakega armadnega zbora eno. Sprejemali bodo vanje podčastnike, ki služijo čez čas, če še niso prekoricali šestega službenega leta, nadalje podčastnike, poddesetnike in vojake, ki nameravajo čez čas kot računski podčastniki služiti in vojake, ki se puste asentirati za dobo treh let z namenom, da hočejo služiti kot računski podčastniki. Vojaki, ki bodo šolo dovršili s primernim uspehom, bodo imenovani za računske podčastnike. Tudi sposobne nadomestne rezerviste nameravajo izuriti v vojaški administrativni službi, in sicer v divizijskem teoretičnem tečaju, ki bo trajal tri tedne in se prične po dvatedenskem pouku v ekserciranju. Zadnja dva tedna bodo prideljeni stožnijskim pisarnam. Ob orožnih vajah bodo uporabljali tako izšolane nadomestne rezerviste izključno za posle po pisarnah.

15 LETNICA NARODNO - SOCIALNE STRANKE.

Praga, 2. septembra. Češka narodno-socialna stranka je imela včeraj v proslavo 15 letnice, ko se je stranka ustanovila, slavnostno sejo, ki ji je sledil slavnosten izpred. Klofač je govoril množici o razvoju stranke in je napovedal, da se ustanovi delavska gimnazija.

ANGLEŽI POSPEŠUJEJO ZGRADBO NOVIH BOJNIH LADIJ.

Angleži zelo pospešujejo zgradbo svojih novih naddreadnoughtov. Vojno ladjo »Iron Dukes«, ki so je nameravali izpustiti v morje novembra, izpušče že oktobra. Tudi zgradbi ostalih novih bojnih ladij pospešujejo.

GOVOR NEMŠKEGA CESARJA.

Na čast zastopnikov Brandenburške in Berolina se je vršila slavnostna pojedina na dvoru, ob kateri priliki je cesar Viljem svoje goste zelo samozavestno nagovoril. Med drugim je izvažal, da smo lahko zadovoljni z današnjimi razmerami vzhodni nepopolnostim, ki spremljajo vsako človeško delo. Pred sovražnikovo smelostjo in proti vojnemu napadom nas ščitita za boj pripravljena armada in vedno naraščajoča vojna mornarica. V urejeni naši državi zato lahko kmet mirno obdeluje polje, trgovec, tvorničar in rokodelcec lahko izvršuje svoje posle in je delavec gotov, da dobi svojo dobro zaslužen plačo. Bili so časi, ko ni bilo vedno tako.

NEMŠKI VOJAKI VADIJO NA AVSTRIJSKI ZEMLJI.

Bjeliško okrajno gospodarstvo je obveščeno, da bodo nemški vojaki, ki vadijo ob avstrijski meji, začetkom septembra prekoricali avstrijsko mejo. Okrajno gospodarstvo je o tem obvestilo županstva ob meji in jim naročilo, da ne smejo nemškim vojakom na avstrijskem ozemlju delati nikakih težkoč. Poljsko časopisje napoveduje, da se bo o tem govorilo v delegacijah.

Fanatiki Svobodne misli.

Najhujši, zakleti sovražniki vere in katoličanstva, francoski svobodomislec, so zborovali letos v Lillu.

Sklenili so, da so vsi pristaši svobodne misli dolžni, da se dajo pokopati brez vsakih verskih obredov in se morajo, če le morejo, pustiti sežgati. Svojih otrok ne smejo pustiti učiti krščanskega nauka in jim morajo zabraniti hoditi v cerkev. Zoročiti se pristaši svobodne misli ne smejo pustiti cerkveno.

Nadalje so sklenili svobodomislec, da se mora v šolah prepovedati pouk krščanskega nauka. Mladina naj se vzgaja povsod v brezverskem duhu. Sklenili so tudi zahtevati, da naj država hitro ustanavlja nadaljevalne šole, da cerkev ne vlovi otrok v tistem času,

ko zapuste šole in preden vstopijo v vojašince.

To so splošne stvari, ki dokazujejo, da pristaši svobodne misli smatrajo kot glavno svojo nalogo, da iztrgajo že v otroški dobi nežni mladini vero iz srca in da onemogočijo pouk v krščanskem nauku.

Svobodomislec, ki se pa še posebej pečali z razmerami na Francoskem. Pred vsem so zahtevali, naj se odpravi narodni praznik Devici Orleanski, slav. francoski junakinji na čast, češ, da se s tem praznikom napravi katoliški cerkvi prevelik poklon.

Nadaljni sklepi pristašev svobodne misli pa odkrivajo dozdej najbolj skrite želje bogatajcev in sovražnikov katoličanstva. Sklenili so namreč, naj se katoličanom vzamejo cerkve ali vsaj onemogoči, da jih katoličani ne bodo mogli uporabljati. Postava o ločitvi cerkve od države na Francoskem, ki se je sklenila leta 1905, jim je premalo radikalna. Poročevalec, ki je na svobodomiselnem shodu v Lillu predlagal, naj se katoličanom vzamejo cerkve, je moral priznati, da se z ločilno postavo nameravane verske družbe, ki naj bi se jim cerkve brezplačno prepuštile, niso ustanovile in da ločilna postava ni dosegla, kar so nameravali njeni očetje, marveč, da se je postava popolnoma izjalovila. Poročevalec je naglašal, da so zdaj lastnice francoskih cerkva občine. Po postavi l. 1907. so pa prepuščene cerkve vernikom. To se zdi poročevalcu svobodne misli krivično, češ, da so cerkve lastnina vseh in da ni prav, ker jih smejo le nekateri rabiti, med tem ko morajo za popravo vsi skrbeti.

Prav je, da so svobodomislec odkrito povedali, kaj prav za prav nameravajo. Celo liberalnemu »Matinu« v Antwerpnu se zdi preveč, kar zahtevajo svobodomislec, in jim očita, da niso več svobodomislec, marveč svobodomiselnih fanatik.

Telefonska in brzojavna poročila.

JURISTOVSKI DAN.

Dunaj, 3. septembra. Tu so se pod predsedstvom justičnega ministra začela posvetovanja splošnega kongresa sodnikov in juristov, kateremu prisostvujejo sodniki iz Avstrije, Ogrske, Nemčije in Italije!

RUMUNI NA OGRSKEM.

Szatmar Udvarj, 3. septembra. Tu se je vršil ljudski shod, na katerem je poslanec Ladislav Lukacin začel govoriti rumunsko. Vladni zastopnik tega ni hotel dovoliti in je poslanca pozval, naj govori mažarsko. Množica pa je tako energično demonstrirala, da je vladni zastopnik moral odnehati. Sprejela se je resolucija za splošno in enako volivno pravico.

REFORME NA TURŠKEM?

Carigrad, 3. septembra. Turška vlada je izdelala reformni načrt za vojaško, civilno in sodno administracijo. Vlada namerava v to svrhu imenovati tuje konzulente.

VOJNO RAZPOLOŽENJE V BOLGARSKU.

Sofija, 3. septembra. Podpredsednik bolarskega sobranja se je izjavil za vojno in za avtonomijo Makedonije.

VOJNI MATERIJAL ZA RUMUNJO.

Dunaj, 3. septembra. Rumunska vlada je naročila za trideset milijonov vojnega materijala za črnomoško brodovje, 8 rusilcev torpedov in 10 podmorskih čolnov.

OSTER REGIMENT V PULJU.

Pulj, 3. septembra. Vlada je prepovedala laškemu cirkusu Zavatta predstave v Pulju.

UČITELJICA ZAPRTA RADI SUMA VOHUNSTVA.

Trident, 3. septembra. Tu so zaprli učiteljico Arminijo Panizza iz Vermiglija, ki se je nahajala v spremstvu nekega častnika, ker sumijo, da je izvrševala špionažo.

OPROŠČEN BENEŠKI SLOVENEK.

Gorica, 3. septembra. Danes se je vršila na tukajšnji okrožni sodnji razprava proti italijanskemu podniku Slovencu Karlu Jusiču, ki je bil obdolžen vohunstva Italiji v prilog. Sodni dvor je Jusiča oprostil, vsled česar je državni pravdnik priglasil pritožbo.

PROTESTNI SHOD V DUBROVNIKU.

Dubrovnik, 3. septembra. Tu se je v gledališču vršil protestni shod proti absolutizmu na Hrvaškem in obsodbi Jukića. Govorili so liberalni Mladohrvati, socialisti, Srbi in svobodomislec.

IZGON IZ ZAGREBA.

Zagreb, 3. septembra. Vlada je izgnala dijaka Jašo Grgaševića, ki je dopisoval v »Neues Tagblatt«, za pet let iz Zagreba.

NESREČA.

Pulj, 3. septembra. V Premanturi se je triletna deklica Justina Perišić z vrela kavo polila in tako opekla, da je umrla.

p **Glavna skupščina »Katoliškega učiteljskega društva za Istro«, »Hrvatska Škola«,** se vrši 4. t. m. na Košljunu pri Puntu (otok Krk).

p **Dr. Ivan Paščić,** odvetnik v Voloski, je nabavil za župno cerkev v Voloski nov križev pot, vreden 1700 K.

p **Ob priliki izleta N. D. O. v Trst** preteklo nedeljo je bilo aretiranih več Lahov, ki so delali kravale; med temi so pridržali v zaporu štiri osebe.

p **Vlome** zopet v Trstu v večji meri poizkušajo. V ponedeljek sta dva hotela vlomiti v neko sladščičarno v ulici Cavana, kjer bi bila dobila v blagajni 2200 K, ako bi ju ne bil policist zmotil. Enega so zaprli; piše se Nikolaj Pittich.

p **III. kolesarska dirka za »Jugoslovansko prvenstvo 1912«,** katero je privedilo tržaško kolesarsko društvo »Balkan« minulo nedeljo, je najsijajnejše uspela. Proga je bila ista, kakor prejšnja leta, namreč Ljubljana—Opčine, 100 km in maksimalni čas 4 ure in pol. Dirke se je udeležilo po svojih članih kolesarsko društvo iz Solkana, Ljubljane, Zagreba in Spljeta. Vreme je bilo na predvečer zelo neugodno, in vsled tega je bila proga v zelo slabem stanju. — Od 20 priglasenih dirkačev se je prijavilo na startu v Ljubljani 16. Točno ob 11. uri dopoldne je g. Pegan, kot predsednik dirke, dal znamenje za odhod, in vrsta mladine, ki je na to že nestrno čakala, je v daljavi naglo izginila. Za njimi je izginil tudi avtomobil, v katerem se je vozil zdravnik. Do Logatca so vozili še precej v skupini, a tu so se dirkači razdelili v manjše skupine po dva ali po tri skupaj. V prvi so vozili Gregl, Drobnik in Šiško, kateremu je med potjo že enkrat počil pnevmatik, a ga je naglo popravil in prve dohitel. Tako so vozili do Logatca, kjer se je mladi Šiško spustil v hitrem diru navzgor, in ker ga drugi niso mogli dohiteti, je vozil osamljen do cilja. Drugi so čim dalje vedno bolj in bolj zastali. Ko je prišel na cilj, ga je zbrano občinstvo navdušeno aklamiralo, a godba mu je zasvirala v pozdrav himno »Naprej!« S tem si je priboril značaj jugoslovanskega prvaka; to čast je užival dosedaj g. Gregl iz Zagreba, hrvaško-ogrski prvak, ki je došel celih 12 minut za njim. Oficialno poročilo se glasi: Zorko Šiško, član kol. društva »Balkan-Trst«, 3 ure, 2 min., 10 sek.; Franjo Gregl, član kol. dr. Sokol-Zagreb, 3 ure, 14 min., 11 sek.; Franjo Drobnik, član kluba slov. biciklistov Ljubljana, 3 ure, 14 min., 48 sek.; Anton Jerič, član kol. društva Balkan-Trst, 3 ure, 17 min., 35 sek.; Franc Ogrin, član kluba slov. biciklistov Ljubljana, 3 ure, 20 min., 50 sek.; Milan Ljubič, član kol. društva Spljet-Split, 3 ure, 27 min., 30 sek.; Avgust Tominc, član kol. društva Balkan-Trst, 3 ure, 29 min., 9²/₅ sek.; Mariji Luin, član kol. društva Balkan-Trst, 3 ure, 33 min., 48 sek.; Rudolf Zalokar, član kluba slov. biciklistov Ljubljana, 3 ure, 45 min., 45¹/₅ sek. Naslednji so prišli v maksimalnem času: Josip Škoda, član kluba slov. biciklistov iz Ljubljane; Mar. Ribarič, član kol. društva Sokol iz Zagreba; Alojzij Srebrnič, član kol. društva Solkan in Ivan Basin od istega društva iz Solkana. — Trije dirkači so se odtegnili tekmici. Pritožb ni bilo. Po dirki se je vršila na dvorišču gosp. Draščeka prijetna domača veselica, kjer se je dirkačem zmagalcem izročilo nagrade.

Koroške novice.

k **Patriotični čut.** Celovec. Kako goje nekateri ta čut pri takoimenovanem »slovenskem« pešpolku štev. 17 vitez pl. Milde, smo imeli priliko zopet enkrat videti in slišati. V ponedeljek, dne 2. t. m., ob pol 5. uri so prišli trije vojaki

imenovanega polka (dva podčastnika, en prostak) v hotel Trabesinger. Videc slovenske časopise na steni, so takoj začeli zabavljati: windische Zeitung itd. Nato so peli »Die Wacht am Rhein«. Ko so s tem končali, so si napivali in klicali: Heil All-Deutschland! Eden izmed navzočih gostov je šel k telefonu in poklical vojašnico; vojaki, to videvši, so jo brz tiho pobrisali. Radovedni smo, kaj bode vojaška uprava k temu ukrenila.

k **Pobegnil je** v Celovecu infanterist Ignacij Mozek 14. stotnije 17. pešpolka, ki je preteklo soboto prišel iz garnizijskega zapora.

k **Utonil je** v Vrbskem jezeru neki delavec.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
2	9. zveč.	728.5	12.0	sr. svzh.	oblačno	
3	7. zjutr.	728.1	9.0	sl. jzjah.	megla	0.3
	2. pop.	729.5	18.2	sl. sever.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temp. 13.8°, norm. 16.7°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 3. septembra 1912.

Pšenica za oktober 1912	11.42
Pšenica za april 1913	11.92
Rž za oktober 1912	9.75
Rž za april 1913	9.71
Oves za oktober 1912	10.41
Oves za april 1913	10.56
Koruza za september 1912	9.42
Koruza za maj 1913	7.60

60 kron na teden

ali 50—60% provizije zasluži kdor zasebno prevzame prodajo svojih ščitov in blaga. Ne zahteva se nikakega strokovnega znanja. Izkaznice in drugo se preskrbi. Tudi kot postranska obrt donese lahko dnevno do 10 K zaslužka. Pojasnila in vzorci zastoj.

Anton Hruby, Müglitz, Moravsko.

Iščem službo sluge

ali kaj primerne, mlad, neoženjen, zvest in pošten v svojem poslu. Naslov pove uprava pod št. 2763.

60 kron na teden

ali 50 do 60% provizije zasluži, kdor zasebno prevzame prodajo svojih ščitov in blaga. Ne zahteva se nikakega strokovnega znanja. Izkaznice in drugo se preskrbi. Tudi kot postranska obrt donese lahko dnevno do 10 kron zaslužka. Pojasnila in vzorci zastoj.

Anton Hruby, Müglitz, Moravsko. 2763

Glasovir izvrsten, malo rabljen (Mignon) 2767

Lesteneč zelo lep, za malo cerkev ali dvorano

Žaluzije za okna, 145—75 cm velike, se prav ceno prod.

JOSIP OBLAK, Šelenburgova ulica 1, Ljubljana.

Dva dijaka

kmečkih starišev se sprejmeta na primerno hrano proti primerni plači. Tudi pomoč pri učenju. Razpotna ulica 4.

Vabilo na subskripcijo

2656 kosov akcij „Kolinske tovarne za kavine primesi, trg. akc. podjetja“ lit. B à K 200.— nom.

Izredni občni zbor akcionarjev z dne 14. aprila 1912 je sklenil zvišati akcijski kapital z izdajanjem 5000 akcij lit. B. popolnoma plačanih, glasečih se na ime, à K 200.— nom., in sicer tako, da se odda od teh novih akcij à K 200.— nom. 2344 kosov akcionarjem družbe „Mateja Buve sin, akcijska trgovska družba za kavne primesi“ kot nadomestilo za 3750 kosov akcij te družbe, ostalih 2656 kosov akcij lit. B à K 200.— nom. pa proti gotovemu vplačilu v izdajnem kurzu in pod pogoji, ki jih je pooblaščen določiti upravni svet.

Na podlagi tega pooblastila je izdal upravni svet 2344 novih akcij lit. B à K 200.— nom., določenih za akcionarje Buveve akcijske družbe, in je dalje na seji dne 21. avgusta 1912 sklenil pogoje, pod katerimi se izda ostalo število 2656 kosov novih akcij lit. B à K 200.— nom., s čemur se popolnoma izvrši zvišanje akcijskega kapitala od K 2,000,000 na K 3,000,000.

Ker se bo del teh akcij porabil pri povzjetju podjetij gospoda Josipa Bergerja, ostaja dosedanjim gospodom akcionarjem glasom sklepa občnega zbora rezerviranih 1300 kosov novih akcij à K 200.— nom.

Kolinska tovarna za kavne primesi, trgovsko akcijsko podjetje, zvišuje akcijski kapital z izdajanjem 2656 novih akcij à K 200.— nom. v skupnem znesku K 531,200 in si dovoljuje vabiti svoje dosedanje gospode akcionarje, da subskribirajo 1300 kosov teh novih akcij, ki so jim rezervirane, pod temi pogoji:

Subskripcija se vrši s posebnimi subskripcijskimi listi pri Živnostenski banki v Pragi in njenih filijalkah, dalje pri Češki banki v Pragi in njenih filijalkah ter pri blagajnicah podjetja v Pragi, Ljubljani, Kolinu in Prostějovu.

2765

Učiteljski zbor c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani javlja pretresljivo vest, da je njega bivši mnogoletni zvesti in ljubljani tovariš, gospod

Martin Karlin

c. kr. gimnazijski profesor VII. činovnega reda v p.,

v ponedeljek dne 2. septembra, po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 63. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga rajnika bo v torek dne 3. septembra ob 5. uri popoldne iz Leoninuma na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnik si je tekom 16letnega službovanja na tukajšnjem zavodu od l. 1890/1 do 1905/6 z neumornim delovanjem, z veliko blagostjo srca in osebno ljubeznivostjo pri tovariših in v krogu mnogobrojnih hvaležnih učencev osigural trajen spomin.

Naj v miru počiva!

V Ljubljani, dne 2. septembra 1912.

Potrni globoke žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Franja Omahen

danes ponoči mirno v Gospodu zaspala.

Drago pokojnico položimo k večnemu počitku v četrtek popoldan v Senožeah.

Prosi se tihega sožalja!

Mokronog, dne 2. septembra 1912.

Gustav Omahen
c. kr. notar
soprog.

Gustav, Janko
sinova.

2774

Razpis službe vrtnarja.

Išče se sposoben vrtnar, zmožen za upravo okrajnega vrta za zelenjavo in zgodnje rastlinstvo in za vodstvo okrajne drevesnice. Imeti mora izobrazbo, da bo lahko tudi poučeval oziroma navodila dajal in po potrebi poljudno predaval. Plača 1100 (entisočsto) kron. Službeno mesto v Črnomlju. Postranski dohodki zagurani.

Prošnje za to službo, ki se odda sporazumno s kranjskim deželnim odborom, so vložiti z dotičnimi prilogami vred do

20. septembra 1912

na c. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju.

C. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju,

dne 29. avgusta 1912.

2746

Subskripcijski kurz je določen za posestnike akcij starejših izdanj na K 300.—. Na 4 stare akcije à K 400.— pride principijelno 1 nova akcija.

Gospodje akcionarji, ki se udeležijo subskripcije, naj predložijo pri izvršitvi subskripcije svoje stare akcije (brez kuponskih pol), ki se jim po zaznamovanju izvršene subskripcije takoj vrnejo. Obenem s prigrasitvijo je treba položiti kavcijo K 150.— v gotovini za vsako subskribirano novo akcijo, ostanek pa mora biti plačan do dne 1. oktobra 1912. Obenem s tem ostankom subskribirane valute je treba plačati tudi 6% obresti od posameznih vplačil od dne 1. julija 1912 pa do dne vplačitve. Subskripcijski termin je določen do dne 10. septembra 1912. Upravni svet si pridržuje pravico izvršiti reparacijo na novo subskribiranih akcij po sklepu subskripcije. Kdor bi se ne držal pogojev subskripcije, izgubi pravico na subskribirane akcije, in zneski, ki jih je vplačal, pripadejo fondu akcijske družbe.

One akcije, glede katerih bi dosedanji gospodje akcionarji svoje prednostne pravice ne izvršili, ter 1356 kosov akcij, ki jim niso bile rezervirane, ponudi upravni svet novim subskribentom pri kurzu K 355.— za kos.

V Pragi, dne 24. avgusta 1912.

Kolinska tovarna za kavne primesi, trgovsko akcijsko podjetje.

Vincenc Krička,
predsednik upravnega sveta.

Davka prosta žganjekuha.

Kdo je opravičen davka prosto žganje kuhati.

K davka prosti žganjekuhi se pri-puste samo oni, ki kuhajo žganje iz snovi, ki so jih sami pridelali in narejajo to žganje le v lastno porabo ali pa v porabo svojcev in poslov, ki so pri njih na hrani in stanovanju, in sicer v poslopih in na zemljiščih, ki so njihova last, oziroma ki jih sami obdelujejo. Izključeni pa so oni, ki tržijo z opojnimi pijačami (z žganjem, pivom ali vinom) ter te tekočine na drobno prodajajo ali točijo, dalje oni, ki prečiščajo žganje na račun drugih ter oni, ki izdelujejo rozilije, likerje in druge z različnimi snovmi pomešane opojne pijače.

Koliko davka prostega žganja sme vsak gospodar kuhati.

Koliko žganja sme vsak gospodar tekom enega leta z ozirom na obsežnost svoje družine napraviti, se določi v dovolitvi in se zabeleži v naznanilnih in preglednih polah. Največja množina žganja, katera se sme pri nas na Kranjskem dovoliti, znaša 56 litrov ter ne sme imeti davka prosto pripravljeno žganje več kot 50 stopinj. Več kot 56 litrov se v nobenem slučaju ne dovoli, četudi bi družina štela še toliko glav. Seveda, če stranka sama manj zahteva, kakor je za vsako glavo določeno, se ji dovoli to, kar sama zahteva.

V katerem času se sme davka prosto žganje kuhati.

Za eno leto dovoljena množina davka prostega žganja se mora kuhati praviloma nepretrgano dan na dan, izvzemši nedelje in praznike, torej v eni nepretrgani dobi. Le tedaj, če želi stranka davka prosto žganjekuhi izvrševati iz snovi, ki niso ob enem in istem času na razpolago, n. pr. zgodnja in pozna jabolka, češplje, hruške itd., se dovoli za vsako vrsto snovi posebna doba. Ravnotako se sme dovoliti na leto več dob, če se želi kuhati davka prosto žganje iz vinskih tropin, iz močnatih snovi ali iz vinskih drož, in sicer se dovolijo za tropine dve ali tri dobe, za močnate snovi dve dobi, za drože pa tri dobe. Davka prosta žganjekuha je dovoljena le od 5. ure zjutraj do 7. ure zvečer, tako da pred 5. uro zjutraj in po 7. uri zvečer žgalna priprava ne sme biti več v porabi. Izjeme so v tem oziru le pri močnatih snoveh. Ker se pa le-te pri nas za davka prosto kuho ne uporabljajo, ne bomo navajali teh izjem. V času, ko se ne sme kuhati, je žgalna priprava praviloma zapечатiti. Odpečatiti sme stranka žgalno pripravo sama le tedaj, če je ob določeni uri, ko se sme dovoljena žganjekuha zopet pričeti, ne pride finančni organ odpečatiti.

Kdo daje dovoljenje in na kaj je v tem oziru paziti.

Dovoljenje za davka prosto žganjekuhi daje od leta do leta posameznim strankam na tozadevne njih prošnje c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani. Da se doseže dovoljenje za davko prosto kuho, je paziti na to-le:

1. Kdor hoče to dovoljenje dobiti, mora to vsako leto najkasneje do 15. avgusta ustno ali pismeno naznaniti pri občinskem uradu ali pa pri pristojnem oddelku finančne straže. V tej prijavi, ki je v vsakem slučaju koleka prosta, je navesti:

- Bivališče in poslopje, v katerem se namerava davka prosta kuha izvrševati;
- koliko glav šteje družina, to je število svojcev in poslov, ki imajo pri prosilcu hrano in stanovanje; v to število mora prosilec všteti tudi sebe;
- snovi, iz katerih se namerava narejati žganje;
- čas, izražen po mesecih ali tednih, v katerem se bo izdelovalo žganje;
- približno množino pijače v litrih, ki se ima napraviti;
- kako se po domače pravi zemljišču, na katerem je prosilec pridelal ali na katerem upa pridelati snovi za davka prosto kuho, n. pr. Potočnica, Veliki laz, Pod hribom itd.;
- kakovost in prostornino žgalne priprave, na kateri namerava kuhati, dalje ali je ta priprava njegova last, ako ne, o dkoča si jo hoče izposoditi;
- kakovost in prostornino vrvežnikov, namenjenih izključno za izdelovanje žganja. Le-teh pa na Kranjskem nimamo.

Podane ustne ali pismene izjave vpiše občinski predstojnik, oziroma finančne

straže organ v letni zaznamek. Pri ustnih prijavih mora stranka svojo napoved v tem zaznamku podpisati.

Prepozne prijave se le izjemoma in redkokdaj vpoštevajo, to je le takrat, če stranka svojo zamudo skozi in skozi verodostojno opraviči. Na opravičbe, češ, da stranka ni vedela, da je pozabila itd., se sploh ne ozira. Zato se stranke še enkrat kar najresnejše opozarjajo, da podajo tozadevne svoje prijave v določenem roku do 15. avgusta vsakega leta.

Na podlagi te prijave izvrši finančna straža pri posameznih strankah potrebne poizvedbe. Po končanih poizvedbah predloži finančna straža letne zaznamke finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani v rešitev. Za stranke, katerim finančno ravnateljstvo dovoli davka prosto žganjekuhi, napravi potem pristojni oddelk finančne straže naznanilne in pregledne pole, in sicer za vsako stranko posebej eno. V teh polah se zabeleži samo število dni, oziroma ur, v katerih se sme kuhati.

Podrobna naznanila, in kaj je v teh naznanilih navesti.

Natančni čas se določi pri podrobnem, takozvanem specialnem naznanilu. S tem, da dobi stranka naznanilno in pregledno polo v roke, pa še nikakor nima pravice za davka prosto kuho. Vsakdo mora namreč — kar je zelo važno — najkasneje 24 ur pred pričetkom davka proste kuhe pri pristojnem oddelku finančne straže pismeno ali ustno podati zgoraj omenjeno podrobno ali specialno naznanilo. Ako se je dovolilo za davka prosto kuho več različnih časovnih dob, se mora to podrobno ali specialno naznanilo podati pred pričetkom kuhe v vsaki posamezni dobi posebej. V podrobnem ali specialnem naznanilu je navesti:

1. Dan in uro, kdaj se žgalna priprava prične rabiti;

2. snovi in množino teh snovi, iz katerih se ima kuhati davka prosto žganje. Posebno opozarjamo, da je pri tem podrobnem ali specialnem naznanilu snovi, iz katerih se bo kuhalo, natančno navesti. Tako n. pr. ne zadostuje naznaniti splošno »sadje«, tudi ne »sadje, ki ima trde, kostnate pečke« ali »sadje, ki ima mehke, navadne pečke« ali pa »jagode«; navesti je treba marveč natančno, iz kakih snovi, iz kakega sadja se bo kuhalo. Tako je pri sadju s trdimi, kostnatimi pečkami navesti natančno vrsto tega sadja, kakor: češnje, češplje, slive, breskve itd., pri sadju z mehkiimi, navadnimi pečkami: jabolka, hruške itd., pri jagodah: brinje, borovnice itd.;

3. čas, kdaj bo siratka ali nanga iztekla, in čas, kdaj bo žganje izkuhano;

4. množino žganja, ki se bode izkuhalo.

Ako se naznanjena žganjekuha ne more pričeti ali dokončati.

Šele na podlagi tega podrobnega ali specialnega naznanila, ki se vpiše v naznanilno in pregledno polo, se sme pričeti z davka prosto žganjekuhi. Ako se ta žganjekuha zaradi kakega nepričakovane in neodvrnljivega dogodka ni mogla pričeti, ali če se že pričeta kuha ne more dokončati, sme pristojni oddelk finančne straže dovoliti, da se še ne pričeta žganjekuha prenese na poznejši čas, oziroma sme dovoliti primeren čas, da se naknadno prekuhajo še preostale snovi od pričete, pa ne dokončane kuhe. Vse to pa le, če se nastala ovira takoj naznani ustno ali pismeno (koleka prosto) temu oddelku finančne straže ter se ta ali pa odposlanec občinskega predstojništva v navzočnosti dveh nepristranskih prič prepriča o resničnosti te ovire.

Kaj se kaznuje.

Žganjekuha se mora izvrševati natančno tako, kakor je bila naznanjena. Vsako drugačno postopanje, kakor naznanjeno, je prepovedano in kaznivo. Tako je strogo prepovedano kuhati snovi, ki niso lastnega pridelka ali pa izvrševati kuho iz drugačnih snovi, kakor so bile naznanjene; prepovedano je, pričeti s kuho pred naznanjenim časom ali jo nadaljevati čez naznanjen čas; rabiti kako drugo kakor prijavljeno žgalno pripravo, ali žgati na kakem drugem kakor naznanjenem kraju; izdelati davka prosto večjo množino žganja, kakor je bila dovoljena; prepovedano je končno davka prosto kuhano žganje dajati drugim, kakor na hrani in stanovanju se nahajajočim svojim in poslom, ali z opojnimi pijačami (žganjem, vinom, pivom) tržiti, jih na drobno prodajati ali točiti.

Poštna pomočnica

se išče za poštne urad, oddaljen pol ure od Ljubljane. Potrebuje se približno 3 kratno pomočno poslovanje v tednu. Stanuje torej lahko v Ljubljani. Več pove uprava tega lista pod št. 2699.

Rogaški

Tempel vrelc. Dietetična namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izboljša spanje.

Styria Zelo koncentriran medicinski vrelc, priporočljiv pri kroničnem želodčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledjih, vrančnik oteklinah, jetrnih trdnih, slatičih, snovnoizmenjnih boleznih, katarib dšalnih organov.

Donati Zdravilen vrelc največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem drvesnem kataru, obstipaciji, šolskih kamenih, točičih trganju, sladkovni boleznih

Najmočnejši prirodni vrelc magnezijo-glauberske soli

Zaloga:

Mihael Kastner in A. Šarabon, Ljubljana.

3 dijaki

nižješolci se sprejmejo na stanovanje in hrano. Kje pove uprava „Slovenca“ pod števil. 2687. 2687

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franko po pošt-nem povzetju za K 5-60 c. kr. dvorni založnik le-karnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Po ceni se proda elegantno, veliko

salonsko zrcalo

z mizico, predalom in marmornato ploščo. Ogledalo je skoro novo. Naslov se izve pod števil. 2724.

DUNAJ LONDON PARIS RIM 3380

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznan doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavih je dobil prve medalje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 3 K 30 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejše sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1-20, veliki lonček K 2-—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodlom o rabi 80 vin., tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodlom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago Drogerijske cene. — Mastim za živinorejce. — Telefon 190 3481

Odda se lepa

3752 6

mesečna soba

brez oprave, na Mestnem trgu št. 25, II. nadstropje. Več se pozive istotam.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA,“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov

v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5. 2135

Temnica na razpolago!

!! Zunanja naročila z obratno pošto. !!

: Zahtevajte cenike! :

Razglas.

Naznanjam, da imam že letošnje

kislo zelje

v zalogi. Cena 14 K za 100 kg. Sodi za 25 in 50 kg se posebej računajo, za večje odjemalce izjema. Pristno in fino blago rezano na stroje ter zajamčeno. Se priporočam 2733 4

Josip Oražem

Selo, p. Moste pri Ljubljani.

Kavarna „Central“

Danes in vsak dan

koncert

dunajskega damskega — elitnega orkestra —

Z velespoštovanjem

Stefan Miholič

2374

kavarnar

URA z veržico za samo kron 2-20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo veržico za samo K 2-20, ter 3let-nim pismenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6-—, 5 kos. K 9-—. Pošilja proti povzetju

prusko-šlezjska izvozna tvrdka

A. Gelb, Krakow 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu ohod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavni polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in solskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke usak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.